

Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár
Kecskemét, Piaristák tere 8. 6001 Pf.: 127.
Tel.: 76/500-550 • Fax: 76/500-570
E-mail: kjmk@kjmk.hu

Szakmai beszámoló
a Nemzeti Kulturális Alap Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma
által támogatott
Könyvtári találkozások 2018 – Bács-Kiskun megyei ismeretterjesztő programok
című pályázat megvalósításáról
Pályázat azonosítószáma: 201108/1637

Pályázatunk megvalósításának időszakában a Katona József Könyvtár diák- és felnőtt olvasóinak, látogatóinak ismeretbővítő **előadásokat, rendhagyó órát**, szerveztünk. A több éves hagyományra visszatekintő „*Nem középiskolás fokon...*” ismeretterjesztő olvasásnépszerűsítő sorozatunk keretében hat programot valósítottunk meg, Kecskeméten, a Katona József Könyvtárban. A programokon a részvétel mindenki számára nyitott és ingyenes volt.

A hat programból álló sorozatunknak összesen 452 résztvevője volt. Egy-egy programot átlagosan 75-en látogattak. Tematikai bontásban három előadás, kettő rendhagyó óra, egy irodalmi mű drámapedagógia feldolgozása. A három rendhagyó órán összesen 270 diák vett részt.

A programsorozat időrendi áttekintése

Dátum	Program	Közönség	Létszám
2019. 01.15.	<i>Rendhagyó történelemóra</i> Hunyadi Mátyás - A király személye és az ország kormányzása Ea: Horvát Richárd PhD történész	Bányai Júlia Gimnázium, Bólyaj János Gimnázium, Kada Elek Közgazdasági Piarista Gimnázium, Református Gimnáziumok	152 diák +6 felnőtt
01.22	<i>Magyar Kultúra Napja</i> Kecskemét Alkotóház 100 éve a művészet szolgálatában Együtt a művészetért Nyitott szívvel a kultúráért Kultúránk kincsei	Felnőtt közönség	61 felnőtt
02.27.	Bánk bán szótár – Beke József könyvbemutatója a szótár új kiadásáról Könyvbemutató Közreműködött: Prof. Dr. Balázs Géza nyelvész, egyetemi tanár	Felnőtt közönség	61 felnőtt
03.09.	<i>Rendhagyó irodalomóra, drámajáték</i> Bábu vagy? Egy nap a könyvtárban, másképp Szellemi kirándulás középiskolásoknak Vendég: Prof. DR. Csányi Vilmos író, etológus Közreműködtek: Juhász Katalin, Kiss Zsuzsanna, Labancz István drámapedagógus, középiskolai tanárok	Bányai Júlia Gimnázium, Református Gimnázium	38 diák + 7 felnőtt

03.19.	Rendhagyó biológia és földrajz óra Környezetkultúra alsorozat Sokarcú klímaváltozás Ea: Prof. Dr. Rakonczai János geográfus, egyetemi tanár	Bányai Júlia Gimnázium, Kada Elek Közgazdasági Sz. Piarista Gimnázium, Református Gimnázium	80 diák +5 felnőtt
03.27.	<i>Környezetkultúra alsorozat</i> Tájaink múltja, jelene, és jövője: okok és következmények Ea. Szilasi Péter PhD geográfus, egyetemi docens	Felnőtt közönség	42 fő
Összes:	6 program		452 fő

A megvalósult programok időrendben:

1.

Rendhagyó történelemóra

Hunyadi Mátyás - A király személye és az ország kormányzása

Előadó: Horvát Richárd PhD történész

A legismertebb magyar uralkodó, kiemelkedő tehetsége, kiváló vezetői képességei műveltségére emelte, korának, a XV. századnak legjelentősebb magyarországi politikusi sorába.

A középkorkutató történész előadásának bevezetőjében adott egy keresztmetszetet, melyben európai látószögbe helyezte Magyarországot. Kifejtette, a történelemkönyveket csupán a kedveltségét illetően kell újra írni, illetve nem beszélhetünk egységes „Mátyás-korról” mert emberöltőnyi uralkodása több szakaszra bontandó. A politikai rátermettség és a modern kor emberének képe, a szerethetőségről meglepően ritkán járt kéz a kézben. Árnyalta a kialakult legendákat, népmesei elemeket, de szükségszerűen pozitív elemeket épített be, a róluk való gondolkodásba.

Az előadás kitért néhány Mátyással kapcsolatos, visszatérő vitatott témákra mint a trónra kerülés, Habsburg-trónigény, a hatalom meg- és visszaszerzése, valamint a dinasztikus politika és a trónutódlás kérdéseire. Bemutatta a netes oktatási segédanyagát, amely kötetéből készült kimondottan a középiskolás korosztály számára. Elérhetősége: <http://matyaskiraly.natarch.hu/>

Előadása végén válaszolt a diákok kérdéseire.

2.

Magyar Kultúra Napja

A Kecskeméti Alkotóház 100 éve a művészet szolgálatában című előadás mellett, művészeti foglalkozásokat, és Kultúránk kincsei címmel kiállítást élvezhetett közönségünk. A program kommunikációját segítő meghívót finanszíroztuk a pályázat segítségével. Együttműködő partnerünk a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. szervezte a program tartalmi megvalósítását.

3.

Beke József: Bánk bán szótár Könyvbemutató

A szótár szerkesztőjével: Prof Dr. Balázs Géza nyelvész egyetemi tanár beszélgetett a kiadvány készítéséről és a különböző Bánk bán átiratokról.

A kötet a Katona József művéből 1991-ben kiadott szótár szóanyagának bővített változata.

A dráma nehezen olvasható, nyelvezete archaikus, megértése a diákok számára nehézségeket okoz, de az egyes szavak, szószerkezetek újra gondolásával vagy utánanézésével azonban ma is

érthető. Ezért vállalta Beke József a szótár átdolgozását, felhasználta a modern számítástechnikai eszközöket is, amelyek az első kiadás munkálatainál még nem álltak rendelkezésre.

Az új szótár így pontosabb, gazdagabb lett. Megnövekedett a szótárnak az a része, amely a drámában felhasznált szavak statisztikai adatait tartalmazza és bővült az egyes értelmezéseket illusztráló utasításainak közzéte is, elősegítve a konkrét drámai szituáció megértését.

A bemutatón érdekesebb szavak, azok magyarázata is bemutatásra került. A Bánk bán szótár 2900 címszava, összes jelentésárnyalatainak értelmezéseit 8757 idézet, illetve leőhely-megjelölés támasztja alá.

4.

Rendhagyó drámaóra

Bábu vagy? Egy nap a könyvtárban, másképp Szellemi kirándulás középiskolásoknak

Vendég: Prof. DR. Csányi Vilmos etológus, író

Közreműködtek: Juhász Katalin, középiskolai tanár, Kiss Zsuzsanna drámapedagógus, Labancz István középiskolai tanárok

Kiindulópont: Csányi Vilmos: Bábosok című regényének, drámapedagógiai módszerekkel történő feldolgozása

Egy egész napot kitöltő izgalmas szellemi kalandra jöttek össze középiskolás diákok és tanáraik a könyvtárban. Kiindulópont: a globális világ és egy zárt közösség kapcsolatrendszerei, konfliktusai és ezek megoldásai.

A program három részből állt: először felváltva olvasták fel a regényt, társaik figyelmesen hallgatták. A második részben tanáraik közreműködésével, drámajátékkal feldolgozták a hallottakat. A szereplők bőrébe bújva gondolkodtak emberi kapcsolatokról, hiedelmekről, barátságról, pénzről, hatalomról, a természethez és a társadalomhoz való viszonyunkról. Olyan kérdésekre kerestek választ, mint, hogy mi teszi az embert, emberré: a születése, a kultúrája, a közössége? Ezt követően Csányi Vilmossal egy meghitt beszélgetés keretei között beszéltek át a regény fontosabb kulcselemeit, a bennük felmerülő kéréseket, élményeket.

A foglalkozást vezető tanárok olyan munkamódszereket alkalmaztak, amelyek együtt hatnak tudatra, érzelemre, értelemre.

5.

Sokarcú klímaváltozás

Rendhagyó biológia és földrajz óra középiskolásoknak

Előadó: Prof. Dr. Rakonczai János geográfus, egyetemi tanár

Még a vízcsapból is a klímaváltozás folyik", de mégis számos dolgot nem tudunk róla. Tényleg rossz-e a globális melegedés? Ki és mi a felelős érte? Mi az, amit szeretünk elhallgatni, ha az okokat keressük? Mi a különbség napjaink és a múltbeli klímaváltozás között? Milyen jól meghatározható következményei vannak a világban és hazánkban a klímaváltozásnak? Félteni kell-e az emberiség jövőjét, a globális melegedéstől? A klímaváltozás néhány, a hétköznapi életünkre gyakorolt hatását is boncolgatja, mint, hogy a klimatikus hatások hogyan alakítják át a pollenés időszakok terjedelmét? Milyen az időjárási szélsőségek egészségügyi következményei? Az előadás többek között ezekre a kérdésekre kereste a választ közérthetően, gazdag képi illusztrációval, ugyanakkor tudományos igényességgel.

Az előadó személye és az előadás közvetlen stílusa a gazdag prezentáció tette érdekessé a tartalmat, ennek is köszönhetően az előadás végén a diákok számtalan kérdést fogalmaztak meg.

6.

Tájaink múltja, jelene, és jövője: okok és következmények

Előadó: Szilasi Péter PhD geográfus egyetemi docens

Az előadás során, a hallgatóság áttekintést kapott hazánk tájainak változási tendenciáiról a XIX. századtól napjainkig. Az előadó történeti térképek segítségével mutatta be a magyarországi tájak változási tendenciáit az elmúlt 200 évben, a tájváltozás főbb okait, hajtóerőit. Az előadás kapcsán részletes képet kaphattunk a közelmúltban és jelenleg is zajló környezetváltozások jellemzőiről, az ember környezetalakító tevékenységéről. A vetített képekkel, térképekkel gazdagon illusztrált előadásban, az emberi tevékenység tájformáló hatásai, következményei mellett, szó esett tájaink jövőjéről, a klímaváltozás várható hatásairól is.

Az előadásokhoz kapcsolódóan, a könyvtár aulájában könyvajánlót készítettünk a könyvtár gyűjteményéből mellyel a téma feldolgozását, a tartalomban való elmélyülést segítettük, hozzájárulva a középiskolai tananyag sokoldalú feldolgozásához.

PR tevékenységben a programokról tájékoztató jelent meg a Kecskeméti Kínálóban, Kecskemét Város és a könyvtárak honlapján, a könyvtár facebook felületén is beszámolunk a programokról.

Nyomtatott meghívó-plakátot kaptak a város kulturális intézményei, iskolái, kollégiumai, könyvesboltjai.

A programokról a tájékoztatót beolvasták a Gong Rádió kulturális programajánlóiba, a www.hiros.hu, a Kecskeméti Városi Televízió interjút készített az előadóval a Múzsza című műsorban.

A Bábu vagy című program különösen sok híradást kapott:

<https://hiros.hu/kultura/csanyi-professzorral-gondolko>

<https://hiros.hu/kultura/csanyi-professzorral-gondolkodtak-egyutt-a-fiatalok-jovonk-legfontosabb-kerdeseirol>

Csányi Vilmos a Katona József Könyvtárban

A Kecskeméti TV <https://kecskemetitv.hu/>

https://www.youtube.com/watch?time_continue=51&v=UhRj-CgyRqk

Elektronikus meghívót kaptak a kecskeméti főiskola, a középiskolák, a kollégiumok tanárai, iskolai könyvtárosai, Kölcsönzési statisztikánk alapján leszűrtük azokat az olvasóinkat, akiket érdekelhet az adott témakör, ők szintén elektronikus meghívót kaptak.

Együttműködő partnereink voltak: a kecskeméti Bányai Júlia, a Bolyai János, a Piarista, a Református Gimnáziumok, a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola és a Lira Könyvesbolt.

Minden előadáshoz dokumentumajánlót, mini kiállítást rendeztünk a könyvtár aulájában. Külön kiemeltük azokat a könyveket, amelyeket az adott témában kölcsönzésre ajánlunk olvasóinknak.

Az előadásokhoz **értékelő, véleménykérő kérdőívet** készítettünk, melyet a résztvevők önkéntes alapon, anonim töltöttek ki. A felmérés eredményét minden előadásorozat után összesítjük, mely fontos szempont a vélemények, a tapasztalatok összesítésében a következő sorozat tematikájának kialakításakor is.

Kérdőíves felméréseink és a szóbeli visszajelzések alapján úgy gondoljuk, hogy sikerült más megközelítésben, új tartalommal kiegészíteni az iskolai tananyagot, hasznos időtöltést nyújtani középiskolásoknak és a felnőtt érdeklődőknek egyaránt.

Rendezvényeink fontos eredménye, hogy ezek által is sikerült szorosabbá tennünk kapcsolatunkat város iskoláival, pedagógusaival, diákjaival, kulturális intézményeivel.

A programokkal magas színvonalú, többéves hagyománnyal rendelkező ismeretterjesztő rendezvényeket, és rendhagyó középiskolai órákat, olvasás-népszerűsítési tartalmakat valósítottunk meg.

Valamennyi előadásról **felvételt készült**, amelyet archiválásra, a könyvtár helyismereti gyűjteményében helyeztünk el, igény szerint belső vetítésen lehet megtekinteni.

Fontosnak tartottuk, hogy az előadásokat több korosztály is látogatta. Programjaink új és értékes ismereteket nyújtott, újszerű megközelítésben, amely nemcsak az ismereteket, hanem a közös emlékezetet is táplálta.

Összegzés

Az általunk megvalósított programoknak az önkéntes tanulást segítő funkciója is volt: a résztvevők új tudáshoz jutottak megismerték az intézményünk nyújtotta lehetőségeket, és a könyvtár, mint közösségi térben töltött időben a társas kapcsolataik is fejlődtek, amely hozzájárul a személyiségük formálásához, a szabadidő tartalmas eltöltéséhez. A tevékenységek megvalósítása közösségfejlesztő hatással jár, erősítik a Katona József Könyvtár és Kecskemét intézményeinek és szervezeteinek együttműködését.

A „Nem középiskolás fokon...” ismeretterjesztő olvasásnépszerűsítő hosszú múltra visszatekintő sorozatunkban összesen 6 programot tartottunk. A sorozat előadásaihoz elégedettségi kérdőíves vizsgálatot is készítettünk. Az értékelő, véleménykérő kérdőíveket a résztvevők önkéntes alapon, név nélkül tölthetnek ki. A felmérés eredményét minden előadássorozat után összegezzük, melyek fontos támpontot adnak a következő sorozat tartalmi kialakításában is.

Kérdőíves felméréseink és a szóbeli visszajelzések alapján úgy gondoljuk, hogy sikerült mindig megújuló tartalommal, értékes információt és hasznos időtöltést nyújtani középiskolásoknak, főiskolásoknak és a felnőtt érdeklődőknek egyaránt.

A pályázati beszámoló elérhető: <http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/> és a <http://www.bacstudastar.hu/palyazatok> oldalakon.

Kecskemét, 2019. május 29.

Ramháb Mária
megyei könyvtárigazgató,
főtanácsos

